2 Οκτωβρίου 2020

Τι είναι η μνήμη του θανάτου και ποιο είναι το νόημά της;

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

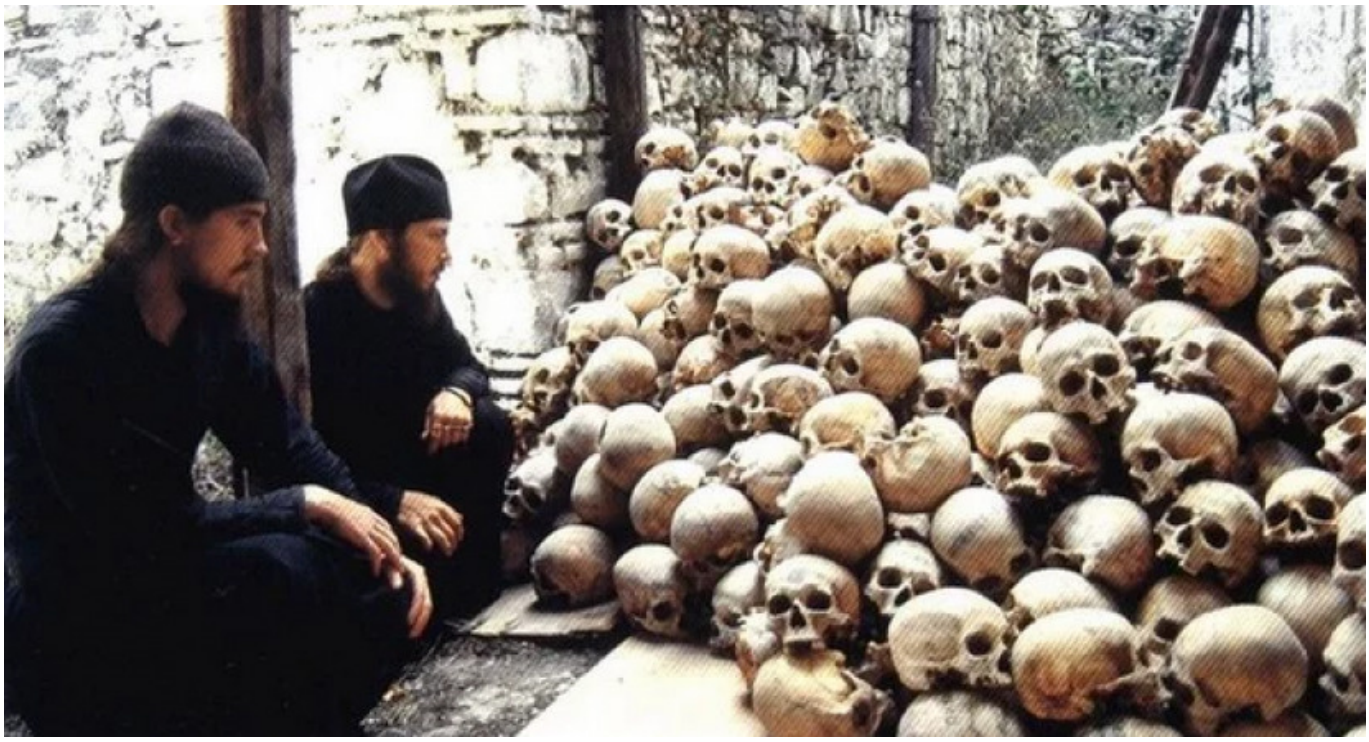

Η μνήμη του θανάτου μας βοηθεί να ξεπεράσουμε τον παλαιό άνθρωπο γιατί φέρει ταπείνωση στην ψυχή μας. Όταν λησμονούμε τον θάνατο, έχουμε την ψευδαίσθηση ότι είμαστε αιώνιοι επάνω στην γη και αυτό αυξάνει την αλαζονεία μας, την απληστία μας, την σαρκολατρεία μας, την διάθεση να εκμεταλλευόμαστε τους άλλους ανθρώπους.

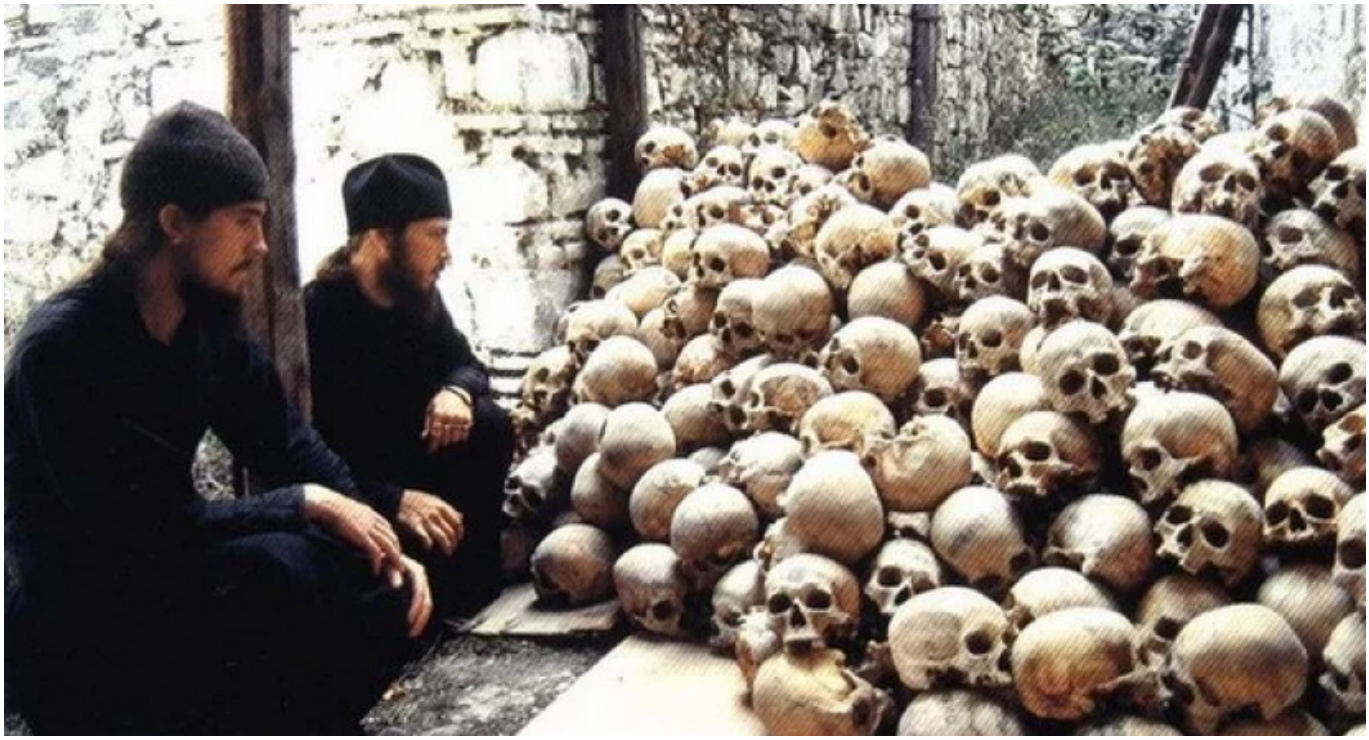

Η μνήμη του θανάτου μας δίδει την αίσθηση των ορίων μας στην γη και της σημασίας που έχουν οι πράξεις μας, οι λόγοι μας, οι σκέψεις μας για την αιωνιότητα και την μετά θάνατον ζωή.
Έτσι μας βοηθεί να αντιμετωπίζουμε την παρούσα ζωή με σοβαρότητα, υπό το πρίσμα της αιωνιότητος, να μη σπαταλούμε άσωτα, απερίσκεπτα και επιπόλαια την επίγεια ζωή μας, αδιαφορώντας για τις συνέπειες.

Γι’ αυτό ελέχθη και από τον αρχαίο έλληνα σοφό Σωκράτη, ότι «οι ορθώς φιλοσοφούντες αποθνήσκειν μελετώσι, και το τεθνάναι ήκιστα αυτοίς ανθρώπων φοβερόν» (Πλάτωνος Φαίδων, 67e). Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος συμβουλεύει να επισκεπτόμαστε συχνά τα κοιμητήρια για να φιλοσοφούμε στην ματαιότητα των ανθρωπίνων.

Όλοι γνωρίζουμε ότι μετά από μία επίσκεψη σε κοιμητήριο είμαστε ταπεινότεροι, ευσπλαχνικότεροι, λιγότερο προσκολλημένοι στην ύλη, πιο ανοιχτοί στον Θεό και στον άνθρωπο.
Η μνήμη του θανάτου, για την οποία ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος και άλλοι άγιοι Πατέρες έχουν γράψει πολλά, δεν έχει σχέση με κάποια αρρωστημένη, μελαγχολική και νευρωτική κατάσταση. Κάτι τέτοιο δεν είναι ωφέλιμο στην ψυχή, γιατί φέρει απελπισία και πρέπει με την βοήθεια του πνευματικού να ξεπερνιέται.
Η κατά Θεόν μνήμη του θανάτου είναι κατάσταση χαρισματική και πνευματική που φέρει στην ψυχή ταπείνωση, ειρήνη και χαρά. Είναι δώρο του Θεού και από τον Θεό πρέπει να την ζητούμε.

Πώς επιτυγχάνεται η μνήμη του Θεού;
Όσο ο άνθρωπος ξεπερνά την εγωκεντρική ζωή και αγαπά περισσότερο τον Θεό, τόσο περισσότερο σκέπτεται τον Θεό.
Ο άνθρωπος σκέπτεται αυτό που τον απασχολεί και αυτό που αγαπά. Το είπε και ο Κύριος: «Όπου ο θησαυρός υμών εκεί και η καρδία υμών».
Η μελέτη του Λόγου του Θεού στην Αγία Γραφή και στους Πατέρες της Εκκλησίας, η συναναστροφή μας με ανθρώπους πνευματικούς που αγαπούν τον Θεό, η θερμή προσευχή, η τακτική φοίτηση στις Ιερές ακολουθίες και η συχνή και άξια συμμετοχή μας στην Θεία Κοινωνία αυξάνουν μέσα μας την αγάπη του Θεού και άρα την μνήμη του Θεού.
Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος μας συμβουλεύει: «Μνημονευτέον του Θεού μάλλον ή αναπνευστέον». Δηλαδή, συχνότερα να σκεπτόμαστε, να θυμόμαστε τον Θεό, από όσο αναπνέουμε.
Η συνεχής μνήμη του Θεού φέρει στην ψυχή βαθειά ειρήνη και χαρά, ακόμη και μέσα στις πιο δύσκολες καταστάσεις της ζωής.

Γέροντας Γεώργιος Καψάνης, Προηγούμενος Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου († 2014)
Αγιορειτική Μαρτυρία, τ. 2, σ. 71-72

Πηγή: iellada.gr